

[Үндсэн нүүр](#) > [Монгол Улсын хууль](#) > [НИЙТИЙН СОНСГОЛЫН ТУХАЙ](#)

Хууль зүйн акт

Нэмэлт өөрчлөлт

Жагсаалтруу Буцах

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2015 оны 7 дугаар сарын 8-ны өдөр

Улаанбаатар хот

НИЙТИЙН СОНСГОЛЫН ТУХАЙ

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

- 1 дүгээр зүйл.Хуулийн зорилт

1.1.Энэ хуулийн зорилт нь төрийн байгууллага, албан тушаалтан энэ хуульд заасан асуудлаар нийтийн сонсголыг зохион байгуулж төрийг удирдах хэрэгт иргэдийн оролцоог хангахад оршино.

[Хэвлэх](#)

- 2 дугаар зүйл.Нийтийн сонсголын тухай хууль тогтоомж

2.1.Нийтийн сонсголын тухай хууль тогтоомж нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, энэ хууль болон эдгээртэй нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжийн бусад актаас бүрдэнэ.

[Хэвлэх](#)

- 3 дугаар зүйл.Үндсэн зарчим

3.1.Нийтийн сонсголыг зохион байгуулахад ардчилсан ёс, хууль дээдлэх, талуудын оролцоог тэгш хангах, иргэний мэдэх эрх, үзэл бодлоо чөлөөтэй илэрхийлэх эрх чөлөөг хангах, үр нөлөөтэй байх зарчмыг удирдлага болгоно.

[Хэвлэх](#)

- 4 дүгээр зүйл.Хуулийн үйлчлэх хүрээ

4.1.Дараах этгээд нийтийн сонсголыг зохион байгуулахдаа энэ хуулийг дагаж мөрдөнө:

4.1.1.хууль санаачлагч;

4.1.2.төрийн байгууллага, албан тушаалтан;

4.1.3.нутгийн өөрөө удирдах болон нутгийн захиргааны байгууллага.

4.2.Нийтийн сонсголыг доор дурдсан асуудлыг хэлэлцэх, шийдвэр гаргахын өмнө зохион байгуулна:

4.2.1.эрх бүхий этгээдээс боловсруулах хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний акт;

4.2.2.энэ хуульд заасан нийтийн ашиг сонирхлыг хөндсөн асуудал;

4.2.3.хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний актын хэрэгжилтэд тавих хяналт;

4.2.4.татварын хууль тогтоомж болон төсөв батлах, төсвийн орлого ба зарцуулалтад тавих хяналт;

4.2.5.Улсын Их Хурлаас томилогдох албан тушаалтны асуудал.

4.3.Энэ хуулийн 4.2-т зааснаас бусад асуудлаар нийтийн сонсгол явуулахад энэ хуульд заасан зарчим, журмыг баримтална.

[Хэвлэх](#)

5 дугаар зүйл.Хуулийн нэр томъёоны тодорхойлолт

5.1.Энэ хуульд хэрэглэсэн дараах нэр томъёог доор дурдсан утгаар ойлгоно:

5.1.1.“нийтийн сонсгол” /цаашид “сонсгол” гэх/ гэж хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний актыг тогтоох, төрийн байгууллага, нутгийн өөрөө удирдах болон нутгийн захиргааны байгууллага, албан тушаалтны үйл ажиллагаанд хяналт тавих, түүнчлэн хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний актын хэрэгжилтийг үнэлэх, нийтийн эрх ашгийг хөндсөн асуудлаар шийдвэр гаргахын өмнө төрийн байгууллага, албан тушаалтан, иргэн, хуулийн этгээд, мэргэжлийн шинжээчээс санал сонсох, мэдээлэл авах үйл ажиллагааг;

5.1.2."сонсгол даргалагч" гэж тухайн сонсголын дэгийг сахиулахаар сонгогдсон, эсхүл томилогдсон албан тушаалтныг;

5.1.3."мэргэжлийн холбоо" гэж нийтийн ашиг сонирхолд нийцсэн, мэргэжлээрээ эвлэлдэн нэгдсэн иргэдийн төрийн бус байгууллагыг.

[Хэвлэх](#)

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ

СОНСГОЛЫН ТӨРӨЛ, ТЭДГЭЭРИЙГ ЗОХИОН БАЙГУУЛАХ ҮНДЭСЛЭЛ

6 дугаар зүйл.Сонсгол, сонсголын төрөл, хэлбэр

6.1.Аливаа шийдвэр гаргах үйл ажиллагаа нь сонсголын үйл ажиллагаанаас тусдаа байна.

6.2.Сонсгол нь дараах төрөлтэй байна:

6.2.1.хууль тогтоох;

6.2.2.ерөнхий хяналтын;

6.2.3.төсвийн хяналтын;

6.2.4.томилгооны;

6.2.5.захиргааны хэм хэмжээний болон төлөвлөлтийн;

6.2.6.орон нутгийн.

6.3.Сонсголыг нээлттэй, хаалттай хэлбэрээр зохион байгуулах бөгөөд хувь хүн, байгууллага, төрийн нууцад хамаарах болон үндэсний аюулгүй байдлыг хангахтай холбоотойгоос бусад асуудлаар сонсголыг хаалттай явуулахыг хориглоно.

6.4.Энэ хуулийн 6.2.5-д заасан сонсголыг захиргааны хэм хэмжээний актыг батлах, нийтийн ашиг сонирхлыг хөндсөн захиргааны шийдвэр гаргахын өмнө зохион байгуулах бөгөөд уг сонсгол зохион байгуулах нарийвчилсан үндэслэл, журмыг холбогдох хууль болон энэ хуулийн 18.7-д заасан журмаар зохицуулна.

[Хэвлэх](#)

7 дугаар зүйл.Хууль тогтоомжийн төслийн сонсгол

7.1.Хууль санаачлагч дараах тохиолдолд хууль, Улсын Их Хурлын бусад шийдвэрийг боловсруулахад хууль тогтоомжийн төслийн сонголыг явуулна:

7.1.1.хүний эрх, эрх чөлөө, хуулийн этгээдийн эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хязгаарлахтай холбоотой асуудлыг шийдвэрлэх;

7.1.2.нийтийн ашиг сонирхолд шууд хамааралтай эдийн засаг, нийгмийн болон байгаль орчны асуудлыг шийдвэрлэх.

7.2.Хууль тогтоомжийн төслийн сонгол явуулахаар бол тухайн Байнгын хорооны нийт гишүүдийн гуравны нэгээс доошгүйн саналаар шийдвэрлэнэ.

7.3.Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн хууль тогтоомжийн төслийн сонгол хийх хүсэлтээ иргэн, хуулийн этгээд тухайн асуудал эрхэлсэн Байнгын болон дэд хороонд хандан гаргана.

7.4.Хууль санаачлагч хууль, тогтоомжийн төслийг боловсруулах үе шатанд олон нийтээр тухайн асуудлыг хэлэлцүүлсэн нь хууль тогтоомжийн төслийн сонголыг явуулахгүй байх үндэслэл болохгүй.

[Хэвлэх](#)

8 дугаар зүйл.Ерөнхий хяналтын сонгол

8.1.Улсын Их Хурал нь хууль, Улсын Их Хурлын бусад шийдвэрийг хэрэгжүүлэх чиг үүрэг бүхий байгууллага, түүний удирдах албан тушаалтны үйл ажиллагаа, нутгийн өөрөө удирдах байгууллага тухайн нутаг дэвсгэр дэх захиргааны хэм хэмжээний актыг хэрэгжүүлэх чиг үүрэг бүхий байгууллага, түүний удирдах албан тушаалтны үйл ажиллагаанд хяналт тавих, үнэлэх зорилгоор ерөнхий хяналтын сонголыг явуулна.

8.2.Улсын Их Хурал нь дараах тохиолдолд ерөнхий хяналтын сонголыг заавал явуулна:

8.2.1.Монгол Улсын Ерөнхийлөгчөөс хүсэлт гаргасан;

8.2.2.Улсын Их Хурлын нийт гишүүний дөрөвний нэгээс доошгүй гишүүн хүсэлт гаргасан;

8.2.3.тухайн Байнгын хорооны нийт гишүүний олонх хүсэлт гаргасан;

8.2.4.эрх, хууль ёсны ашиг сонирхол нь хөндөгдөж байгаа иргэн, хуулийн этгээдийн гаргасан хүсэлтийг тухайн асуудал эрхэлсэн Байнгын болон дэд хороо хэлэлцэн хүлээн авсан;

8.2.5.энэ хуулийн 8.5-д заасан.

8.3.Нутгийн өөрөө удирдах байгууллага дараах тохиолдолд ерөнхий хяналтын сонголыг заавал явуулна:

8.3.1.иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын нийт төлөөлөгчийн дөрөвний нэгээс доошгүй төлөөлөгч хүсэлт гаргасан;

8.3.2.эрх, хууль ёсны ашиг сонирхол нь хөндөгдөж байгаа иргэн, хуулийн этгээдийн гаргасан хүсэлтийг иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчид хэлэлцэн хүлээн авсан.

8.4.Ерөнхий хяналтын сонголыг явуулах тухай иргэн, хуулийн этгээдээс гаргасан хүсэлт нь доор дурдсан шаардлагыг хангасан байна:

8.4.1.Иргэдээс төрийн байгууллага, албан тушаалтанд гаргасан өргөдөл, гомдлыг шийдвэрлэх тухай хуулийн 10 дугаар зүйлд заасан шаардлага;

8.4.2.өөрийнх нь эрх, хууль ёсны ашиг сонирхол хөндөгдөж байгаа тухай болон сонголыг зохион байгуулах үндэслэл, шаардлагыг тодорхой заасан байх.

8.5.Хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний актын хэрэгжилтийг үнэлэх зорилгоор ерөнхий хяналтын сонсголыг тогтмол явуулах бөгөөд тухайн хууль, тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний акт хүчин төгөлдөр болсноос хойш 24-30 сарын дотор эхний хяналтын сонсголыг, дараагийн сонсголыг таван жил тутамд нэгээс доошгүй удаа заавал зохион байгуулна.

8.6.Ерөнхий хяналтын сонсголыг явуулснаас хойш нэг жилийн дотор тухайн асуудлаар дахин сонсгол явуулахгүй.

8.7.Хүний эрхийн асуудлаар ерөнхий хяналтын сонсгол явуулах бол Хүний эрхийн Үндэсний Комиссоор дүгнэлт гаргуулж болно.

8.8.Иргэн, хуулийн этгээд ерөнхий хяналтын сонсгол явуулах хүсэлтээ энэ хуулийн 8.1-д заасан байгууллагад хандан гаргана.

[Хэвлэх](#)

9 дүгээр зүйл.Төсвийн хяналтын сонсгол

9.1.Улсын Их Хурал улсын төсвийн орлого ба зарцуулалттай холбоотой асуудлаар дараах тохиолдолд сонсголыг явуулна:

9.1.1.Төсвийн зарлагын хяналтын дэд хороо хүсэлт гаргасан;

9.1.2.Улсын Их Хурлын нийт гишүүний дөрөвний нэгээс доошгүй гишүүд хүсэлт гаргасан.

9.2.Төсвийн хяналтын сонсгол явуулах бол төрийн аудитын байгууллагаар дүгнэлт гаргуулна.

9.3.Засгийн газар, төрийн захиргааны төв, нутгийн өөрөө удирдах болон нутгийн захиргааны байгууллага дараах асуудлаар төсвийн хяналтын сонсголыг жил бүр зохион байгуулна:

9.3.1.улс, орон нутаг, Нийгмийн даатгалын сан, Хүний хөгжил сангийн төсөв;

9.3.2.орон нутгийн хөгжлийн сангийн төсөв;

9.3.3.Засгийн газрын тусгай сангийн төсөв;

9.3.4.Засгийн газар, орон нутгийн өрийн бичиг, санхүүгийн бусад хэрэгсэл;

9.3.5.Засгийн газар, орон нутгийн гадаад болон дотоод зээл, буцалтгүй тусламж;

9.3.6.Засгийн газар, орон нутгийн баталгаа гаргах болон төсвийн өр, авлага үүсгэх аливаа бусад шийдвэр.

[Хэвлэх](#)

10 дугаар зүйл.Томилгооны сонсгол

10.1.Улсын Их Хурлаас албан тушаалтныг томилохтой холбогдуулан Улсын Их Хурлын нийт гишүүний дөрөвний нэгээс доошгүй гишүүд хүсэлт гаргасан бол томилгооны сонсголыг явуулна.

[Хэвлэх](#)

11 дүгээр зүйл.Орон нутгийн сонсгол

11.1.Улсын Их Хурал, Засгийн газар тодорхой асуудлаар тухайн асуудалтай холбоотой газар нутагт очиж орон нутгийн сонсгол зохион байгуулж болно.

11.2.Энэ хуулийн 11.1-д заасан сонсголыг дараах тохиолдолд зохион байгуулна:

11.2.1.тухайн орон нутгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал хүсэлт гаргасан;

11.2.2.тухайн асуудал эрхэлсэн Байнгын хороо шийдвэр гаргасан.

[Хэвлэх](#)

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ

СОНСГОЛД ОРОЛЦОГЧ ЭТГЭЭД, ТЭДГЭЭРИЙН ЭДЛЭХ ЭРХ, ХҮЛЭЭХ ҮҮРЭГ

- 12 дугаар зүйл.Сонсголд оролцогч

12.1.Хүсэлт гаргасан иргэн, хуулийн этгээд, шинжээч, ажиглагчийг сонсголд оролцогч гэнэ.

12.2.Нэг асуудлаар сонсгол хийх хүсэлтийг ижил ашиг сонирхолтой гурав ба түүнээс дээш, эсхүл хэд хэдэн этгээд хамтарч гаргасан бол тэдгээрийн саналаар гурав хүртэл этгээд төлөөлөн сонсголд оролцоно.

12.3.Ажиглагчийн эрх зүйн байдлыг энэ хуулийн 18.7-д заасан журмаар тогтооно.

[Хэвлэх](#)

- 13 дугаар зүйл.Мэргэжлийн холбоо, төрийн бус байгууллагыг оролцуулах

13.1.Сонсголд тухайн асуудлаар мэргэшсэн мэргэжлийн холбоо, төрийн бус байгууллагыг заавал оролцуулна.

13.2.Мэргэжлийн холбоо, төрийн бус байгууллагыг сонсголд оролцуулах асуудлыг энэ хуулийн 18.7-д заасан журмаар нарийвчлан зохицуулна.

[Хэвлэх](#)

- 14 дүгээр зүйл.Сонсголд оролцогчийн иргэний эрх зүйн чадамж

14.1.Сонсголд иргэн, хуулийн этгээд, хуулийн этгээдийн эрхгүй боловч сонсголд зайлшгүй оролцуулах шаардлагатай бусад этгээд оролцох эрхтэй.

14.2.Сонсголд оролцогчийн иргэний эрх зүйн чадамжийг Захиргааны хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 19.1, 19.2, 19.3-т заасны дагуу тодорхойлно.

/Энэ хэсэгт 2016 оны 2 дугаар сарын 4-ний өдрийн хуулиар өөрчлөлт оруулсан. /

[Хэвлэх](#)

- 15 дугаар зүйл.Сонсголд оролцогчийн эрх, үүрэг

15.1.Сонсголд оролцогч дараах нийтлэг эрх эдэлнэ:

15.1.1.энэ хуульд заасан үндэслэл журмын дагуу тайлбар, санал, дүгнэлт гаргах;

15.1.2.сонсголын тэмдэглэл, гарсан шийдвэртэй танилцах;

15.1.3.энэ хуульд заасны дагуу бусад холбогдох хууль тогтоомжид заасан эрхийг эдлэх.

15.2.Сонсголд оролцогч дараах нийтлэг үүрэг хүлээнэ:

15.2.1.сонсгол зохион байгуулагчийн дуудснаар сонсголд хүрэлцэн ирэх;

15.2.2.сонсгол явуулах журам, дэгийг сахих;

15.2.3.сонсгол зохион байгуулагч болон сонсгол даргалагчийн хууль ёсны шаардлагыг биелүүлэх;

15.2.4.сонсголын асуудлаар гаргасан тайлбар, санал, дүгнэлт нь үнэн бодитой байх.

[Хэвлэх](#)

16 дугаар зүйл.Сонсгол зохион байгуулагч, түүний эдлэх эрх, хүлээх үүрэг

16.1.Улсын Их Хурлаас зохион байгуулах сонсголыг тухайн асуудлыг эрхэлсэн Байнгын, дэд, түр хороо, нутгийн өөрөө удирдах байгууллагаас зохион байгуулах сонсголыг тухайн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн ажлын алба, Засгийн газраас зохион байгуулах сонсголыг Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар хариуцан явуулах бөгөөд бусад байгууллагаас зохион байгуулах сонсголыг Тамгын газар, түүнтэй адилтгах нэгж зохион байгуулна.

16.2.Сонсгол зохион байгуулагч сонсголын бэлтгэл ажлыг бүрэн хангах, сонсголыг холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу зохион байгуулах үүрэгтэй.

[Хэвлэх](#)

17 дугаар зүйл.Сонсгол даргалагч, түүний эдлэх эрх, хүлээх үүрэг

17.1.Сонсгол даргалагч сонсголыг хуульд заасны дагуу удирдан зохион байгуулах, сонсголын асуудлыг тал бүрээс нь үнэн бодитойгоор тогтоох, сонсголд ач холбогдол бүхий нотлох баримтыг цуглуулах, үнэлэх, оролцогчийн эрх, үүргээ хэрэгжүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлэх, сонсголын дэгийг сахиулах үүрэгтэй.

17.2.Сонсгол даргалагчийг сонгох, томилох асуудлыг энэ хуулийн 18.7-д заасан журмаар зохицуулна.

[Хэвлэх](#)

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ СОНСГОЛЫН НИЙТЛЭГ ЖУРАМ

18 дугаар зүйл.Сонсголын нийтлэг журам

18.1.Оролцогчид сонсголын үеэр хуралдаан даргалагч, бусад оролцогчоос асуулт асуухгүй.

18.2.Сонсголын асуудалтай холбогдуулан бичгээр ирсэн санал, хүсэлт, мэдээллийг уншиж танилцуулан тэмдэглэлд тусгаж болно.

18.3.Согтууруулах ундаа, мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодис хэрэглэсэн этгээдийг сонсголд оролцуулахыг хориглоно.

18.4.Нээлттэй сонсголд хэвлэл, мэдээллийн төлөөллийг заавал оролцуулна.

18.5.Энэ хуулийн 7 дугаар зүйлд заасан сонгол болон Улсын Их Хурлаас зохион байгуулах ерөнхий хяналтын, төсвийн хяналтын, томилгооны сонголд тухайн асуудал эрхэлсэн Байнгын, дэд, түр хорооны гишүүдийн олонх нь оролцох бөгөөд уг шаардлагыг хангаагүй зохион байгуулсан сонголыг хүчингүйд тооцно.

18.6.Улсын Их Хурлаас зохион байгуулах сонголд холбогдох албан тушаалтан сонголын асуудлаар хариу тайлбар гаргаж өгөөгүй буюу мэдэгдэл хүргүүлсээр байхад хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр сонголд ирээгүй бол түүнийг Улсын Их Хурлыг үл хүндэтгэсэн хэмээн үзэж хуульд заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

18.7.Хууль тогтоомжийн төслийн, ерөнхий хяналтын, төсвийн хяналтын, томилгооны сонголын нарийвчилсан журмыг энэ хууль болон Хууль тогтоомжийн тухай хуульд нийцүүлэн Улсын Их Хурал, захиргааны хэм хэмжээний сонголын нарийвчилсан журмыг энэ хууль болон Захиргааны ерөнхий хуульд нийцүүлэн Засгийн газар батална.

18.8.Энэ хуулийн 18.7-д заасан журмаар сонгол явуулах талаарх хүсэлт гаргах, хүсэлтийг шийдвэрлэх, сонголын товыг зарлан мэдээлэх, оролцогчид, зохион байгуулах үйл явц, бүртгэл, сонголын тэмдэглэл, сонголын ирц, үе шат, сонгол даргалагчийг сонгох, түүний эрх үүрэг, сонголын дэгтэй холбогдсон харилцааг нарийвчлан зохицуулна.

[Хэвлэх](#)

19 дүгээр зүйл. Сонголын тэмдэглэл

19.1.Сонголын тэмдэглэлд сонголыг зохион байгуулсан огноо, байрлал, эхэлсэн дууссан цаг, сонгол даргалагч, оролцогчдын овог, эцгийн нэр, өөрийн нэр, хаяг, сонголын ирц болон оролцогчид эрх, үүргийг тайлбарласан байдал, оролцогчийн тайлбар, баримтыг шинжилсэн талаар бичнэ.

19.2.Сонгол дууссан өдрөөс хойш 3 хоногийн дотор тэмдэглэлийг бэлэн болгох ба түүнд сонгол даргалагч гарын үсэг зурна.

19.3.Хаалттай зохион байгуулснаас бусад сонголын тэмдэглэл нээлттэй байх бөгөөд уг тэмдэглэлийг тухайн байгууллагын албан ёсны цахим хуудсанд байрлуулна.

[Хэвлэх](#)

20 дугаар зүйл. Сонголын тов

20.1.Сонгол зохион байгуулагч сонголыг зохион байгуулах товыг тогтооно.

20.2.Шаардлагатай тохиолдолд сонголыг ажлын бус өдөр явуулж болно.

20.3.Сонгол зохион байгуулагч сонголын товыг дараах хугацаанд нийтэд зарлана:

20.3.1.хууль тогтоомжийн төслийн сонголыг Байнгын хорооны хуралдааны анхны хэлэлцүүлгээс өмнө;

20.3.2.ерөнхий хяналтын, төсвийн болон томилгооны сонголыг тухайн хүсэлтийг эрх бүхий байгууллага хэлэлцэн, товлосноос хойш долоо хоногийн дотор;

20.3.3.захиргааны хэм хэмжээний сонголыг холбогдох хуульд заасан хугацаанд.

20.4.Сонголын товыг тогтоосны дараа товыг зайлшгүй хойшлуулах шаардлагатай бол тухайн сонголын товыг нийтэд зарласан арга хэрэгслээр дахин зарлана.

20.5.Албан тушаалтан хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр сонголд ирээгүй нь сонголыг хойшлуулах үндэслэл болохгүй.

[Хэвлэх](#)

21 дүгээр зүйл. Сонголыг нийтэд зарлах

21.1.Сонсголын товыг олон нийтийн телевиз, радио болон сонсгол зохион байгуулагчийн цахим хуудас, өдөр тутмын хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр дамжуулан 14-өөс доошгүй хоногийн өмнө энэ хуулийн 18.7-д заасан журмаар тогтоосон давтамж, арга хэрэгслээр олон нийтэд мэдээлнэ.

21.2.Төрийн албан тушаалтанд сонсголын зарыг бичгээр буюу бусад нотлогдох боломжтой арга хэрэгслээр хүргүүлнэ.

21.3.Орон нутагт зохион байгуулах сонсголын зарыг орон нутгийн хэвлэл, мэдээллийн хэрэгсэл, тухайн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн Засаг даргын Тамгын газар болон хүн ам олноор үйлчлүүлдэг соёлын ба үйлчилгээний газруудын зарын самбарт байрлуулна.

21.4.Сонсголын товын зард сонсгол явуулах огноо, цаг, байрлал, сонсгол явуулах асуудлын талаарх мэдээлэл, үндэслэл, бүртгүүлэх хугацааны тухай мэдээллийг багтаасан байна.

[Хэвлэх](#)

22 дугаар зүйл.Сонсголд оролцох хүсэлт гаргах, оролцогчийг бүртгэх

22.1.Сонсголд ажиглагчаар оролцох иргэн, хуулийн этгээд сонсгол болохоос ажлын таваас доошгүй хоногийн өмнө Иргэдээс төрийн байгууллага, албан тушаалтанд гаргасан өргөдөл, гомдлыг шийдвэрлэх тухай хуулийн 10 дугаар зүйлд заасан шаардлагыг хангасан хүсэлтийг сонсгол зохион байгуулагчид хүргүүлнэ.

22.2.Сонсголд ажиглагчаар оролцох хүний тоо, бүртгэл дуусгавар болох хугацаа, сонсгол зохион байгуулах үйл ажиллагааны журмыг энэ хуулийн 18.7-д заасан журмаар нарийвчлан зохицуулна.

[Хэвлэх](#)

23 дугаар зүйл.Шинжээч, орчуулагч, хэлмэрчийг оролцуулах

23.1.Сонсгол даргалагч шинжээч, орчуулагч, хэлмэрчид мэдэгдэх хуудсыг хүргүүлнэ.

23.2.Мэдэгдэх хуудсанд дараах зүйлийг заавал тусгана:

23.2.1.хүлээн авч байгаа этгээд;

23.2.2.сонсгол хийх асуудлын сэдэв;

23.2.3.сонсголын тов.

23.3.Шинжээч, орчуулагч, хэлмэрч хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр сонсголд хүрэлцэн ирээгүй, тогтоосон журмыг зөрчсөн бол холбогдох хуульд заасан хариуцлагыг ногдуулна.

23.4.Мэргэжлийн шинжээч хүндэтгэн үзэх шалтгаанаар сонсголд хүрэлцэн ирж тайлбар өгөх боломжгүй, эсхүл хэт өндөр зардлаар ирэх тохиолдолд шинжээчийн дүгнэлтийг бичгээр гаргаж болно.

[Хэвлэх](#)

24 дүгээр зүйл.Сонсголыг хойшлуулах

24.1.Сонсголын үеэр мэргэжлийн шинжээч сонсголыг хойшлуулах шалтгаан, хугацааг тодорхой дурдаж, энэ тухай хуралдааны тэмдэглэлд тусгуулан сонсголыг сонсгол даргалагч үндэслэлтэй гэж үзвэл нэг удаа хойшлуулж болно.

24.2.Хойшлуулах үндэслэл, шалтгаанаас хамааран хойшлуулах хугацаа ажлын таваас илүүгүй өдөр байна.

ТАВДУГААР бүлэг

Бусад зүйл

[Хэвлэх](#)

- 25 дугаар зүйл.Хууль зөрчигчид хүлээлгэх хариуцлага

25.1.Энэ хуулийг зөрчсөн албан тушаалтны үйлдэл нь гэмт хэргийн шинжгүй бол Төрийн албаны тухай хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

25.2.Энэ хуулийг зөрчсөн хүн, хуулийн этгээдэд Эрүүгийн хууль, эсхүл Зөрчлийн тухай хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

/Энэ зүйлийг 2015 оны 12 дугаар сарын 04-ний өдрийн хуулиар өөрчлөн найруулсан/

[Хэвлэх](#)

- 26 дугаар зүйл.Хууль хүчин төгөлдөр болох

26.1.Энэ хуулийг 2016 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

[Хэвлэх](#)

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

З.ЭНХБОЛД

ЭРХ ЗҮЙН
МЭДЭЭЛЛИЙН
НӨГДСЭН СИСТЕМ

[НҮҮР ХУУДАС](#) / [ЭРХ ЗҮЙН АКТ](#) / [МЭДЭЭ](#) / [СУРГАЛТ](#) / [МЭДЛЭГИЙН САН](#) / [БАЙГУУЛЛАГА](#) / [НОМ](#) / [ТУСЛАМЖ](#)

Зохиогчийн эрх хуулиар хамгаалагдсан © 2015.

ЦАХИМ ХУУДСЫГ ХӨГЖҮҮЛСЭН

📍 Хаяг: Улаанбаатар -46, Чингэлтэй дүүрэг, Чингис хааны талбай-7

☎ Утас: 976-11312513 Факс: 976-11315735

✉ И-мэйл: info@legalinfo.mn

ЭРХ ЗҮЙН АКТУУД

- Монгол Улсын хууль (755)
- Улсын Их Хурлын тогтоол (1989)
- Монгол Улсын олон улсын гэрээ (585)
- Ерөнхийлөгчийн зарлиг (186)
- Үндсэн хуулийн цэцийн шийдвэр (281)
- Улсын дээд шүүхийн тогтоол (177)
- Засгийн газрын тогтоол (4644)

- Сайдын тушаал (774)
- Засгийн газрын агентлагийн даргын тушаал (237)
- УИХ-аас томилогддог байгууллагын дарга, түүнтэй адилтгах албан тушаалтны шийдвэр (89)
- Аймаг, нийслэлийн ИТХ-ын шийдвэр (368)
- Аймаг, нийслэлийн Засаг даргын захирамж (24)
- Төрийн зарим чиг үүргийг хууль болон гэрээний үндсэн дээр хэрэгжүүлж буй байгууллагууд (3)
- Зөвлөл, хороо, бусад байгууллага (137)